

BILD - VEM FÅR SYNAS?

Syfte: Träna valkompetens genom att låta eleverna analysera och medvetet välja vilka kroppar, könsuttryck och normer som får synas i bild.

Målgrupp: åk 7-9

Tidsåtgång: 40 min

Material till elever: Inget

Förberedelser för lärare: Ta fram bilder som är typiskt normativa.

GENOMFÖRANDE

Vi möts av bilder överallt - i reklam, sociala medier, spel, filmer och nyheter. Bilder påverkar hur vi ser på oss själva, på andra och på vad som uppfattas som normalt, attraktivt eller eftersträvansvärt. Ofta tänker vi inte ens på vilka val som ligger bakom en bild, eller vilka människor och uttryck som får ta plats.

I den här övningen ska ni få stanna upp och granska bilder mer kritiskt. Tillsammans undersöker vi vilka kroppar, könsuttryck och normer som syns ofta - och vilka som syns sällan eller inte alls. Ni får också träna på att göra egna, medvetna bildval och fundera över vilken skillnad det skulle göra om fler perspektiv fick plats.

Övningen handlar inte om att peka ut rätt eller fel, utan om att bli mer medveten som bildkonsument och om hur val - även visuella - kan påverka både individer och samhället.

STEG 1 - SNABB BILDVISNING (5 MIN)

Visa 4-6 bilder (reklam, influencers, sport, mode, spelkaraktärer). Välj bilder där normer kring kön, kropp, etnicitet eller uttryck är tydliga. Be eleverna fundera tyst:

- Vem syns?
- Vem saknas?
- Vilka normer om kön eller kropp förstärks?

(Det räcker att du visar bilderna snabbt - ingen lång diskussion här)

STEG 2 - ANALYS I PAR (10 MIN)

Varje par får en av bilderna och analyserar den utifrån följande frågor:

- Vilket budskap tror ni att bilden vill förmedla?

- Vilka normer om kön/kropp/identitet förstärks eller utmanas?
- Hur påverkar det er som tittare? (känslor, förväntningar, ideal)

De skriver korta stödord.

STEG 3 - SKAPA ETT ALTERNATIVT FÖRSLAG (10 MIN)

Eleverna ska nu göra ett medvetet val:

- Hur skulle bilden kunna se ut om den bröt en norm istället för att förstärka den?
- Vem skulle få synas då?
- Vilket budskap skulle det ge?

De skissar snabbt en alternativ version (stickfigurer räcker!) eller skriver en kort beskrivning. Fokus ligger på valet och motiveringen, inte på att rita snyggt.

STEG 4 – REDOVISNING (5 MIN)

Elever får visa eller beskriva sina alternativa bildval och motivera:

- Vilket val gjorde jag?
- Varför?
- Vilken skillnad gör det?

